

РЕГУЛАТОРНА ПОЛИТИКА
ЗА ПОЛЗВАНЕТО НА НОМЕРА, АДРЕСИ И ИМЕНА
ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ СЪОБЩЕНИЯ

(Приета с решение № 117 от 15.02.2008 г. на Комисията за регулиране на съобщенията)

ВЪВЕДЕНИЕ

Регулаторната политика за ползването на ограничен ресурс - номера, адреси и имена за осъществяване на електронни съобщения (Регулаторната политика), се изготвя от Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) в изпълнение на разпоредбата на чл. 30, т. 7 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС).

При изработването на регулаторната политика са взети предвид националните особености в ползването на индивидуално определен ограничен ресурс-номера и тенденциите в развитието на електронните съобщения в световен и европейски мащаб, отчитайки необходимостта от управление на ресурса от номера, в съответствие с решенията и препоръките на Европейската комисия.

При управлението и предоставяне за ползване на ресурса-номера Комисията за регулиране на съобщенията спазва принципите на законоустановеност, предвидимост, прозрачност, публичност, консултативност, равнопоставеност, пропорционалност, неутралност по отношение на използваните технологии и предоставяните услуги, което създава условия за устойчив и конкурентен пазар.

Регулаторната политика определя основните цели, механизми и подходи за управление и ползване на ресурса-номера при развитие на електронните мрежи и услуги в краткосрочен (до края на 2008 г.) и средносрочен план (2009 г. - 2010 г.)

1. ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Комисията за регулиране на съобщенията си поставя следните основни цели при управлението на ресурса - номера:

1.1. Оптимизиране на Националния номерационен план (ННП) за осигуряване на достатъчно номера при спазване принципите за обективност, пропорционалност, равнопоставеност и прозрачност, навременност и отчитане на националните и обществените интереси.

1.2. Създаване на предпоставки и въвеждане на изисквания за ефективното използване от предприятията на първично предоставените им номера от ННП.

1.3. Осигуряване на баланс между запазването на резерв от ограничения ресурс номера и адекватно задоволяване на нуждите от номера, както на съществуващите, така и на потенциалните нови потребители, предприятия и доставчици на услуги.

1.4. Подържане на ясно структуриран по отношение на различните видове мрежи и услуги ННП, който да осигурява във възможната степен прозрачност по отношение на използваните географски и негеографски номера, на предоставяните чрез тях услуги, както и информация за тарифите.

1.5. Стабилност на номерационната схема – запазване където е възможно на съществуващите географски и негеографски кодове и кратките кодове за обществени телефонни услуги.

1.6. Осигуряване на условия за развитие на съществуващите и нови електронни съобщителни мрежи и услуги.

1.7. Осигуряване на правото на абоната да запази:

1.7.1. географския номер при промяна на доставчика на фиксирана телефонна услуга и/или при промяна на адреса си в рамките на един географски национален код за направление;

1.7.2. негеографския номер при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга;

1.7.3. национално значимия номер при промяна на доставчика на обществена телефонна услуга, предоставяна чрез мобилна наземна мрежа.

1.8. Провеждане на политика за осигуряване на безплатен достъп за крайния потребител до хармонизираните номера за услуги със социална значимост.

1.9. Развитие на конкурентен пазар на електронни мрежи и услуги, който осигурява на крайния потребител възможност за избор по отношение на качество и съответна цена на услугата.

1.10. Въвеждане на съвременни и достъпни за крайния потребител електронни съобщителни услуги.

1.11. Насърчаване на развитие и въвеждане на общоевропейски услуги.

2. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

2.1. КРС управлява предоставянето на номера, адреси и имена в различните електронни мрежи, съобразно разпоредбите на българското законодателство.

2.2. КРС предприема мерки за осигуряване на ефективно използване на номера, адреси и имена за осъществяване на целите, заложи в Закона за електронните съобщения.

2.3. КРС осигурява въвеждането и/или прилагането на актове на Европейската комисия и документи на европейски и международни организации, отнасящи се до ограничения ресурс-номера.

2.4. КРС осъществява своята регулаторна дейност, като осигурява условия за ефективна конкуренция, без да дава предимство на определени технологии и/или предприятия за предоставяне на едни и същи услуги.

2.5. КРС осигурява освобождаването и резервирането на номерационни ресурси за нови технологии и електронни мрежи и услуги.

2.6. Дейността на КРС е съобразена с изискванията, присъщи за управление и ползване на ограничени ресурси - въвеждане на обективни и прозрачни процедури, гарантиращи равнопоставеност, пропорционалност и навременност при предоставяне на номера и адреси на предприятията и при отчитане на националните и обществените интереси.

2.7. Дейността на КРС се извършва при отчитане на изискванията, свързани с националната сигурност и отбраната на страната.

3. АНАЛИЗ НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НОМЕРАЦИОННИЯ РЕСУРС

Номерационният ресурс на Република България се определя от приетата дължина на национално значимите номера и разпределението на кодовете за различните видове мрежи. Дължината на национално значимите номера е осем разрядна с изключение на номерата с девет разрядна дължина, определени от 5 кода за достъп до цифрови мобилни наземни мрежи и за мрежи от неподвижната радиослужба от вида „точка към много точки“ с национално покритие.

Номерационен ресурс към края на 2007 г.:

3.1. Номерационен ресурс за географски номера

При съществуващата структура на ННП, теоретичният ресурс от абонатни географски номера е 45 000 000 (без групите започващи с 0 и 1). На БТК АД са предоставени 16 500 000 номера, от които са активирани около 15%. На 18 алтернативни оператора са предоставени над 900 000 номера, от които са активирани около 6%. Теоретично са свободни около 28 000 000 географски номера, които са крайно неравномерно разпределени по географски области. Поради това е възможно възникването на региони с недостатъчен номерационен ресурс в курортните зони на страната, или в ново възникващи икономически активни региони. Отчитайки тези тенденции, през последните години беше осигурен допълнителен номерационен ресурс за Южното Черноморие, Банско, Боровец, Пампорово и др.

Възникването на региони с недостатъчен номерационен ресурс е резултат от историческото разпределение на географските номера, управлявано при други икономически приоритети и все още недостатъчната степен на цифровизация на мрежата на БТК АД. Като се имат предвид тенденцията за намаляване на абонатите на фиксираните мрежи, голямото количество предоставени, но неактивирани номера и предстоящото въвеждане на преносимост на номерата, може да се приеме, че потребностите от допълнителен ресурс от географски номера ще намалеят. В резултат от цифровизацията, в областните градове са освободени по няколко трицифрени кода, които могат да бъдат използвани при възникване на дефицит на номера в някои населени места от областта. При прилагане на подобен подход, съществуващите абонати ще запазват абонатния си номер и първата цифра от географския код.

3.2. Номерационен ресурс за мобилни мрежи и мрежи с негеографски номера

За мобилни наземни мрежи са предоставени 30 000 000 номера и за електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба от вида „точка към много точки“ са представени 2 000 000 номера. За тези мрежи в ННП са определени 50 000 000 номера.

В мобилните наземни мрежи до момента са активирани около 10 000 000 номера, като използваните за предплатени услуги са над 60% от общия брой. Мобилната телефонна плътност на страната се доближава до средната за ЕС и навлиза във фаза на насищане. От друга страна, поради въвеждането на нови услуги при мобилните наземни мрежи възниква необходимост от допълнителни три десетмилионни блока с първа цифра „8“. В ННП има свободни, в това число и в резултат от цифровизацията на мрежата на БТК АД, двуцифрени кодове, но използването им за мобилните наземни мрежи ще наруши структурата и прозрачността на ННП.

Възможни решения на проблема са:

Чрез промяна на първата цифра на географски двуцифрени кодове, могат да бъдат освободени двуцифрени кодове с първа цифра „8“. По този начин може да се осигури дългосрочно номерационен ресурс за мобилни наземни мрежи, мобилни виртуални мрежи и евентуално мрежи за конвергентни услуги. Недостатък на този подход е нарушаване на съществуващото географско разпределение на двуцифрените кодове.

Друг подход е кардинална промяна ННП, чрез въвеждане на девет разрядна дължина на национално значимите номера за всички видове мрежи. По този начин ще бъдат освободени необходимите двуцифрени кодове, като кодовете на географските области ще бъдат агрегирани. По-лесно ще бъде осигуряван и допълнителен ресурс в регионите с недостатъчен номерационен ресурс. Недостатък на този подход е необходимостта от промени в кодовете на всички фиксирани номера, което ще засегне стотици хиляди физически и юридически лица.

4. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ

4.1. Ефективно управление на ННП, включително изготвяне на условия за ползване на номерата по предназначение, чрез:

- 4.1.1.** Определяне на изисквания за ефективно използване на предоставените номера и контрол по спазването им;
- 4.1.2.** Контрол на ползването на номерата, съгласно предназначението им;
- 4.1.3.** Разпределение на резервираните номерационни ресурси за нови мрежи и услуги след проучване на тенденциите за развитието им.

4.2. Поддържане на актуален, обществено достъпен списък на географските кодовете на номерационните области в Република България.

4.3. Създаване и поддържане на актуален, обществено достъпен публичен регистър на:

- 4.3.1.** Предоставените за ползване на предприятията номера, адреси и имена;
- 4.3.2.** Номерата за достъп до услуги с добавена стойност;
- 4.3.3.** Хармонизираните номера и съответните хармонизирани услуги със социална значимост, които се предоставят на територията на Република България.

5. КРАТКОСРОЧНИ ЗАДАЧИ (2008 г.)

5.1. Прецизиране на процедурите по предоставяне и отнемане на номерационни ресурси, във връзка с изискванията на ЗЕС за ефективното им използване.

5.2. Изготвяне на правила за реда и условията за предоставяне на данни за местоположението на крайните потребители и данни за абоната при спешни повиквания от предприятията, предоставящи обществени телефонни услуги към центровете за спешни повиквания.

5.3. Осигуряване на възможност за предоставяне на номера от номерационния обхват започващ с “116” при въвеждане на изискванията на ЕК за хармонизирани номера при хармонизираните услуги със социална значимост

5.4. Осигуряване на възможност за първично предоставяне на номера за достъп до спешни повиквания и европейски хармонизирани номера на държавни органи, обществени организации или други такива, определени да обслужват повикванията към тези номера

- 5.5.** Въвеждане на определение за „Регион с недостатъчен номерационен ресурс” и дефиниране на норми за недостатъчен ресурс.
- 5.6.** Реструктуриране на географски кодове в региони с установен недостатъчен номерационен ресурс, при възникнала необходимост.
- 5.7.** Въвеждане на възможност за предоставяне на минимална група от 100 географски номера, при определени условия.
- 5.8.** Осигуряване на допълнителен ресурс за разширяване на съществуващите мобилни наземни мрежи и за нови мрежи и услуги чрез реструктуриране на ННП, след анализ на възможните решения.
- 5.9.** Проучване на техническите, функционални и пазарни аспекти на въвеждането на преносимост на номерата във фиксирани мрежи и негеографски номера за услуги
- 5.9.1.** Определяне на домейни за преносимост;
  - 5.9.2.** Провеждане на консултации с предприятията за приемането на подходящ функционален модел за преносимост на номерата във фиксирани мрежи;
  - 5.9.3.** Провеждане на консултации с предприятията за приемането на подходящ функционален модел за преносимост на негеографски номера за услуги.
- 5.10.** Изготвяне на проект и приемане на функционални спецификации за преносимост на номера във фиксирани мрежи и негеографски номера за услуги.
- 5.11.** Преразглеждане и актуализиране на Националния номерационен план в сроковете предвидени в Наредбата по чл. 137 от ЗЕС.
- 5.12.** Практическо въвеждане на достъпност на услуги чрез кодове за достъп до национални негеографски услуги „700” и „800” от всички предприятия, предоставящи обществените гласови телефонни услуги.

6. СРЕДНО СРОЧНИ ЗАДАЧИ (2009 - 2010 г.)

- 6.1.** Въвеждане на преносимост на номерата за абонатите на фиксираните мрежи и на негеографски номера за услуги.
- 6.2.** Разширение обхвата на приложение на преносимостта на номерата за абонатите на фиксираните мрежи.
- 6.3.** Анализ на възможностите за реструктуриране на ННП като се отчетат последствията за абонатите, разходи за промените, срокове за изпълнение и др.
- 6.4.** Осигуряване на необходимия номерационен ресурс за развитие на мрежите и услугите на предприятията, чрез:
- 6.4.1.** Реструктуриране на географските кодове в региони с потенциален недостатъчен ограничен номерационен ресурс;
  - 6.4.2.** Използване на освободените в резултат от цифровизацията географски кодове, след проучване на възможностите за това.
- 6.5.** Осигуряване на необходимия номерационен ресурс за разширяване на съществуващите мрежи и определяне на номерационни обхвати за нови мрежи и услуги, чрез оптимизация на ННП при използване на части от освободените в резултат от цифровизацията географски кодове на областни центрове, след проучване на възможностите за това.
- 6.6.** Изготвяне на правила осигуряващи прозрачност за вида услуга и таксуването при използването на номера с национален код за достъп “90” (хармонизиран европейски обхват) за услуги с добавена стойност .
- 6.7.** Хармонизиране на предоставянето на справочни и информационни услуги.
- 6.8.** Регламентиране на използването на номера с първа цифра “1” за достъп до услуги:
- 6.8.1.** на национално ниво;
  - 6.8.2.** след географски код за предоставяне на услуги в съответната номерационна област от всички предприятия с фиксирани електронни съобщителни мрежи, предоставящи услуги в същата област.

6.9. Регламентация на ползването на ограничен ресурс-номера за мобилни приложения в електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба от вида „точка към много точки“, в резултат на документи приети от ITU и Европейската комисия.

6.10. Определяне на подход при предоставяне на номерационни ресурси за мобилни виртуални мрежи (MVNO), след провеждане на консултации с предприятията.

6.11. Проучване за VoIP услуги с номадски характер и такива без изисквания за качество на обществена телефонна услуга. Изготвяне, при необходимост, на правила за предоставяне на номера за този вид услуги.

В Република България от 2004 г. е разрешено използването на географски номера от ННП на фиксирани IP базирани мрежи за предоставянето на обществена телефонна услуга, при определени минимални изисквания за качеството на услугата.

През 2007 г. са предоставени негеографски номера за мрежи от вида „точка към много точки“, с определени изисквания на качеството на обществена телефонна услуга. Тези мрежи също използват Интернет протокол за пренос на глас и имат технологични възможности за определяне на местоположението на викация, съгласно изискванията за европейския номер за спешни повиквания “112”.

В настоящия момент доставчиците на VoIP услуги имат различни права и задължения съгласно Европейската регулаторна рамка, респективно ЗЕС, в зависимост дали са VoIP услугата попада в дефиницията на „електронна съобщителна услуга“ или на „обществена телефонна услуга“.

Някои от VoIP услугите позволяват абонатите да използват крайните си устройства навсякъде в страната или по света където има връзка с Интернет. Тази така наречена номадска (без установено местоположение) възможност поставя следните въпроси за решаване:

- определяне на номерационен обхват;
- въвеждане на преносимост на номерата от този обхват;
- достъп до спешни услуги, в това число данни за местоположението на викация и задгранични повикванията към номера за спешни повиквания в Република България;
- информация за потребителя за характеристиките и ограниченията на услугата.

6.12. Определяне на регулаторен подход към конвергентни услуги по отношение на въпросите свързани с използване на номера при конвергенция на мобилни и фиксирани гласови услуги, след преглед на практиките в ЕС и препоръките на регулаторните организации (ECC, IRG/ERG), ЕК и консултация с предприятията, предлагащи конвергентни услуги.

Конвергенцията на мобилни и фиксирани електронни съобщителни услуги осигурява на потребителите достъп до тези услуги независимо от местоположението, използваното крайното устройство и метода на достъп до основната мрежа.

Специализираните организации (ECC, IRG/ERG) към ЕК проучват регулаторните аспекти при използването на мобилни и фиксирани номера, само на мобилни номера, само на фиксирани номера, или номера от специално определен обхват при реализацията на конвергентни електронни съобщителни услуги.

6.13. Определяне на регулаторен подход към електронни съобщителни мрежи от ново поколение (NGN), след проучване на въпросите свързани с адресацията, маршрутизацията и взаимното свързване в тези мрежи.

Новата генерация електронни съобщителни мрежи е родов термин за понятие, което ITU-T определя като „Пакетно базирана мрежа, осигуряваща телекомуникационни услуги и използваща различни широколентови, с гарантирано качество (QoS), транспортни технологии, при която функционалността на услугите е независима от използваните технологии за транспорт“. От подхода „една мрежа една услуга“ се преминава към предоставяне на много услуги през една мрежа. Тенденция е предприятията, оператори на исторически обусловени мрежи било фиксирани (TDM, кабелни) или мобилни да интегрират или да еволюират към платформи NGN. Този преход предоставя възможности за редуциране на разходите, за предоставяне на иновативни услуги, повишава ефективността на комуникациите и съответно е стимул за инвестиране в нови технологии.

6.14. Проучване на условията за използването на ENUM в страната - съгласно политиката и регулациите на ЕК с цел определяне на необходимостта и степента от участие на регулатора в управлението на ограничения ресурс; [ENUM е протокол/стандарт, позволяващ превръщането на уникалния глобален номер (Rec. ITU E.164) в DNS (domain name system) т.е в име използвано в Интернет мрежата.]

7. ИКОНОМИЧЕСКА И ТАРИФНА ПОЛИТИКА

Увеличаващият се брой предприятия след либерализация на пазара на електронни мрежи и услуги води до значително нарастване на необходимостта от номерационен ресурс за достъп до различни видове услуги. Структурата, формата и разрядността на съществуващия ННП осигуряват теоретично в средно срочен план достатъчен номерационен ресурс за електронно съобщителните мрежи на страната.

Основен проблем е неефективното използване на предоставения номерационен ресурс - най-вече на географските номера. Осигуряването на необходимия ресурс чрез значими промени в ННП е свързано със значителни разходи за технически средства и софтуер и сериозни неудобства за потребителите. ННП трябва да осигурява стабилност на номерационната схема, като наложителните промени трябва да бъдат съобразени с изискванията за минимални разходи за предприятията и неудобства за потребителите.

Основен механизъм за ефективното управление на ограничен ресурс - номера, наред с административните методи, е определянето на такси за ползването им. Необходимо е таксите за ползване на номерата да бъдат съобразени със степента на ограниченост на номерационния ресурс за даден вид услуги и да стимулират ефективното им използване.

Намалението и последващото премахване на отстъпката за блокове от номера с непълна дължина при аналогови фиксирани телефонни мрежи, ще доведе до постигане на баланс между задълженията и необходимостта от ефективно използване на индивидуално определения ограничен ресурс. По такъв начин ще се стимулира продължаване на цифровизацията на мрежата на БТК АД предвидена в задълженията, поети в преговорите за присъединяване към Европейския съюз. С разрастване на цифровата мрежа ще бъдат разширени и номерационните области, за които може да бъде въведена преносимост на номерата.

Тарифната политика за ползването на номерационни и адресни ресурси, се базира на:

- Сравнителен анализ с практиката в страните от ЕС по отношение на тарифи за номерационни и адресни ресурси, ниво на цените на електронно съобщителните услуги, приходи от национално значим номер;
- Степен на ограниченост на номерационния ресурс за даден вид услуги (хармонизирани кодове за негеографски услуги "700", "800", "90");
- Необходимостта от оптимално използване на предоставените номера и адреси;
- Отчитане ръста на инфлация в страната;
- Степен на развитие на пазара на електронно съобщителните услуги.

Забележка: При необходимост Регулаторната политика за ползването на ограничен ресурс - номера, адреси и имена за осъществяване на електронни съобщения се привежда в съответствие с Държавната политика в областта на електронните съобщения и Държавната политика в областта на информационното общество, след приемането им от Министерския съвет.

Определения

Домейн на преносимост - рамките, в които може да бъде пренесен даден номер. Рамката може да бъде географски код за направление или номерационен обхват.

Номерационен обхват (Numbering Range) - блок (блокове) от националнозначими номера, определен(и) от национален код (национални кодове) за направление, определящ(и) даден вид мрежа(и) или услуга(и).

Списък на използваните съкращения

DNS - Domain Name System - Система за определяне на имена

ECC - Electronic Communications Committee - Комитет за електронни съобщения

ERG - European Regulators Group - Група на европейските регулатори

ENUM - E.164 Number Mapping - протокол/стандарт, позволяващ превръщането на уникалния глобален номер (Rec. ITU E.164) в DNS

ETNS - European **T**elephony **N**umbering **S**pace - Европейското телефонно номерационно пространство

IRG - Independent **R**egulators **G**roup - Група на независимите регулатори

ITU-T - International **T**elecommunications **U**nion - **T**elecommunications - Международен съюз по далекосъобщения - сектор телекомуникации

MVNO - **M**obile **V**irtual **N**etwork **O**perators

NGN - **N**ext **G**eneration **N**etworks - Мрежи от ново поколение

QoS - **Q**uality **o**f **S**ervice - Качество на обслужването

TDM - **T**ime-**D**ivision **M**ultiplexing - Мултиплексиране по време

VoIP - **V**oice **o**ver **I**nternet **P**rotocol - Глас върху Интернет протокол

Приложение

Списък на документи, използвани при изготвяне на Регулаторната политика

1. Final Report on the Effect of Number Portability on National Number Administration & Management. 10 November 2000 ECTRA
Заклучителен доклад относно въздействието на Преносимост на номера върху националното администриране и управление на номера. 10 ноември 2000 ECTRA.
2. Final Report for the European Commission Policy Implications of Convergence of Naming, Numbering and Addressing - September 2003 - by Political Intelligence, authors: Joe Mcname, Tiina Satuly
Заклучителен доклад за ЕК относно влияние на политиката върху конвергенцията и управлението на имена, номера и адреси - септември 2003 - "Политикъл Интелижънс", автори: Джо Макнейми и Тина Сатули
3. ECC Report 59 Numbering for VoIP services Oxford, December 2004
59 –ти Доклад на Комитета по електронни комуникации - Номериране за VoIP услуги – Оксфорд, декември 2004 г.
4. ECC Report 87 The future of E.164 numbering plans and allocation arrangements Lisbon, September 2006
87–ми Доклад на Комитета по електронни комуникации. Бъдещето на E.164 номерационните планове и схеми за разпределение Лисабон, септември 2004 г.
5. Preparing the next steps in regulation of electronic communications (a contribution to the review of the electronic communications regulatory framework) - Final Report for the European Commission July 2006 by Hogan & Hartson LLP and Analysys Consulting Ltd for the European Commission.
Подготовка на следващи стъпки в регулирането на електронните съобщения (принос към преразглеждане на регулаторна рамка на електронни съобщения) Заклучителен доклад за Европейската комисия – юли 2006 г.
6. РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯТА от 15 февруари 2007 година
за резервиране на националния номерационен обхват, започващ със „116“ за хармонизирани номера при хармонизираните услуги със социална значимост (нотифицирано под номер С(2007) 249) (текст от значение за ЕИП) (2007/116/ЕО)
7. ECC Decision of 6 July 2007 on Reserving the National Numbering Range Beginning with '116' for Harmonised Numbers for Harmonised Services of Social Value
Решение на Комитета по електронни комуникации от 6 юли 2007 г. за резервиране на националния номерационен обхват, започващ със „116“ за хармонизирани номера при хармонизираните услуги със социална значимост